

Brev dato: 30-03-2023
Sagsnr. 2023 - 4419
Akt. nr. 22693566

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: nap@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Inatsisartunut ilaasortaq
Mariane Paviasen, Inuit Ataqtigiit
/Maani

Inatsisartut Suleriaasaanni §37 naapertorlugu ILO nr. 169 pillugu Naalakkersuisunut apeqqutaanut akissut.

Asasara Mariane Paviasen

Inatsisartut suleriusaanni §37 imm. 1 aallaavigalugu ulloq. 15. februar 2023 Naalakkersuisunut apeqquteqaatinik nassiussaqaarsimavutit, akissuteqaatiliornissannullu innersuunneqarpunga.

Apeqquteqaammut pingaaruteqarluinnartumut nassiussisimaninnut qujassuteqarfigerusuppakkit.

Naalakkersuisumut allamut apeqqutitit akissuteqarfineqartussanngorsimaga-luarmata kingusinnerusukkut akissuteqartariaqalersimanerput ajuusaarutigaa-ra.

Apeqquteqaatinnut atatillugu Naalakkersuisut akissuteqaateqarput.

1. Naalakkersuisut isumaqarpat Naalagaaffiit Peqatigiit Nunat Inoqqaavi Inuiaallu Naggueqatigiit Naalagaaffinni Namminersortuniittut pillugit ILO-mi isumaqatigiissutaat nr: 169 Kalaallit Nunaata innuttaanut atuuttoq?

Akissuteqaat:

Aallarniutigalugu maluginiaqqussavara apeqquteqaatip kalaallisuaa danskisuaalu assigiinngissuteqarmata. Kalaallisuaani "kalaallit innuttaasut" innersuussutaanngilaq, kisiannili "Kalaallit Nunaanni innuttaasut" imaluunnit Kalaallit Nunaata inui pineqarput. Kalaallit oqaasii nunatsinni pisortatigoortumik oqaasiummata akissuteqaatissanni kalaallisut allassimaneri aallaavigissavakka. Tassa imaappoq apeqqummi pineqarpoq ILO 169 qanoq annertutigisumik Kalaallit Nunaanni innuttaasunut atuunnersoq tikinniarneqarpoq.

ILO 169 Kalaallit Nunaanni innuttaasunut tamanut atuutinngitsutut Naalakkersuisunit isumaqarfineqarpoq. Taamaammatt isumaqatigiissutit atortussaalersinneqarneranut atatillugu Danmarkip oqaaseqaataa Naalakkersuisunit suli atuuttutut isigineqarpoq. Oqaaseqaat ima nipeqarpoq: "Isumaqatigiissummi nr. 169-mi nunat inoqqaavi ataatsit taamaallaat Danmarkimit isiginiarneqarput. Taakku tassaapput Inuit imaluunnit Kalaallit Nunaanni nunat inoqqaavi".

Naalakkersuisunit tamanna isumaqatigineqarpoq. Naak Kalaallit Nunaanni innuttaasut Inuit/Kalaallit kingoqqiffigisanit allamit kingoqqisuusut akornatsinni inooqatigigaluarivut tamanna suli atuuppoq. Ilutigalugu ineriartornerput namminerlu oqartussaaqataanitta annertusarnerani ilungersuuteqarnitta,

kingullertut Namminersorlutik Oqartussaalernitta, kalaallit kulturitta oqaluttuarisaanittalu innuttaasunit siammasissumik peqataaffigineqarneratigut kulturitsinni namminiilivinnissatsinnillu kissaateqarnitta periarfissaqarnittalu annertusiartortinnissaa ineriartortinneralu ingerlatiinnassavarput.

Ullumikkutut inissisimatilluta aalajangersakkat assigiinngitsut oqartussaaffiit Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqareersimasut ILO 169 ataanni inissisimapput. Oqartussaaffiit nammineerluta oqartussaaffigilersimasavut eqqarsaatigalugit aalajangersakkanik eqquutsitsinissamut qulakkeerinnittussat tassaapput Naalakkersuisut, danskit naalagaaffiaanngitsoq.

ILO 169 Kalaallit Nunaanni innuttaasunut tamanut atuutsitinneqannginneranik oqariartorneq ilutigalugulu innuttaasunik immikkoortitsinissamut inerteqqummik peqartoqarnera atuutsitsinermi ajornartorsiutigineqanngilaq.

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni inuit qinigaattut naalakkersuisuupput, taamaalillutik aamma nunatsinni nunat inoqqaavinut. Taamaattumik ILO 169-mi aalajangersakkat Kalaallit Nunaanni aammalu danskit naalagaaffiannut attaveqarnermi ataavartumik qulakkeernissaat Naalakkersuisunut suliakkiissutaavoq.

2. Naalakkersuisut Naalagaaffiit Peqatigiit Nunat Inoqqaavi Inuiaallu Naggueqatigiit Naalagaaffinni Namminersortuniittut pillugit ILO-mi isumaqatigiissutaat nr: 169 Kalaallit Nunaata innuttaanut atuunnera nangaanartoqartippaat?

a. Akissut aappiuppat nangaanartoqartitsineq nassuiaqquneqarpoq.

Akissuteqaat:

ILO nr. 169 pineqartillugu, kalaallit inuinit tunngatillugu Naalakkersuisut nangaanartoqartitsinngillat. Taamaattorli ILO 169-mi aalajangersakkat eqqarsaatigalugit qanoq paasineqarnissaat atuutilersinnissaallu eqqarsaatigalugu, Kalaallit Nunaata Namminersorlutik Oqartussaanerani apeqquterpaalunnik suli akineqanngitsunik peqartoq Naalakkersuisunit oqaatigissavarput.

ILO-mi isumaqatigiissutip 169-p paasinissaanut atuutilersinnissaanullu tunngatillugu eqqarsaatigissassatut Naalakkersuisut aallaavittut isumaat unaavoq; ILO 169-i Naalagaaffiit nunallu inuiisa ataqatigiinnerannut tunngasuusoq. Tassa imaappoq Kalaallit Nunaat eqqarsaatigissagaanni Naalagaaffiup Danmarkip Kalaallit Nunaanni Inuit, nunat inoqqaaviusutut inuttullu ataasiakkaattut attuumassuteqarpoq.

Taamaammat ILO 169-mi aalajangersakkat aalajangersimasumik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat nunat inoqqaavi, Inuit, akornanni atornerarsinnaasunik aalajangersagaqanngilaq. Taamaammat ammasumik tamallu oqartussaaqataaneranni periutsit atorlugit nunatsinni nunat inoqqaavi pisinnaatitaaffii

eqqarsaatigalugit qanoq pitsaanerpaamik siuarsarneqarsinnaaneri oqallisigissalugit pingaaruteqarluinnarpoq. Taamaalilluta anersaaq, nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffii aammalu nunat inoqqaavisa akuliutitinneqarnerisa ataqqineqarnissaat tassuuna ILO 169-ikkut anguniarneqartoq ataqqissavarput.

Taamaattumik Kalaallit Nunaanni tunngaviusumik inatsisissamut isumalioqatigiissitap suliassanut Naalakkersuisut naammaginilluarput, ima allasimasumut (issuaavunga):

”Tunngaviusumik inatsisissaq kalaallit kulturiannik, oqaasiinik kinaassusaannillu tunngaveqartumik sinaakkusersorneqassaaq.

Oqaluttuarisaaneq aallaaviulluni kalaallit kulturiat, kalaallit oqaasii kinaassusaallu akuunerulersitsiniarnermi tunngavigineqassapput, tassa nunap inoqqaaviniit tunngavillit. Tunngaviusumilli inatsisissami Kalaallit Nunaata killiffiani nalitsinni inuusut allatullu tunuliaqutaqarlutik nunami najugaqartorpassuit eqqarsaatigillu-innarneqassapput.”

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Vivian Motzfeldt